

S Z E M L E

MI, A PÁRT ÉS TITO — EGYEK VAGYUNK — MONDTÁK KI A SZLOVÁK NÉPÜNNEPÉLY RÉSZTVEVŐI

A Jugoszláviában élő szlovák kisebbség öt év óta minden évben megtartja népünnepélyét Bácski Petrovácon. A hagyományos ünnepség az idén is a Jugoszláviában élő szlovák kisebbség politikai és kulturális szabadságának, nagyarányú és sokoldalú fejlődésének volt a bizonyítéka. Az ünnepség rendkívül gazdag kulturális és sportműsorán a szlovákokon kívül részt vettek Vajdaság egyéb nemzeti-ségei is.

Az ünnepélyt, amelyen megjelent a Vajdasági Főbizottság elnöke, Luka Mrksics is, Juraj Szpevák, a vajdasági Kultúregyesületi Szövetség szlovák osztályának titkára nyitotta meg és ismertette a jugoszláviai szlovákok gazdasági, politikai és kulturális fejlődését bizonyító adatokat. Beszámolt a szlovák szervezetek gyarapodásáról, az elemi és középiskolák számának növekedéséről, a tanulók számának nagyarányú emelkedéséről, a szlováknyelvű könyvkiadás izmosodásáról és a műkedvelő színjátszás tömegesedéséről. Szpevák jelentéséből az is kitűnt, hogy a jugoszláviai szlovákok az idén is hívtak vendégeket Csehszlovákiából a népünnepélyre, azonban a tájékoztatóirodás elemek megakadályozták ideutazásukat.

Luka Mrksics szólt fel ezután, majd a népünnepély résztvevői üdvözlő táviratot küldtek Tito marsallnak, a Központi Vezetőségnek és Szerbia Központi Vezetősége titkárának, Sztambolics elvtársnak.

A Tito marsallhoz intézett táviratban a jugoszláviai szlovákok kifejezést adtak szocialista hazánk, Pártunk, pártvezetőségünk és Tito mar-

sall iránti szeretetüknek és odaadásuknak, s hangsúlyozták, hogy a szlovák kisebbség egyenjogúsága kizárólag a nemzetiségi kérdés helyes megoldásának eredménye.

»A jugoszláviai szlovákoknak sohasem volt — és nem is lehetett — olyan ragyogó jövőjük, olyan nagy-szerű lehetőségeik, mint ma, az új Jugoszláviában« — mondotta többek között a távirat, amelyben az ünnepély résztvevői megvetéssel utasították vissza a Tájékoztató Iroda hirhedt határozatának állításait. — »Mi, a Párt és Tito — egyek vagyunk« — mondták ki egyöntetűen a népünnepélyen megjelentek.

FEDERICO GARCIA LORCA

halálának tizenharmadik évfordulója

1936 júliusában, az áruló tábornokok lázadása után, mint bűzös mér-gesgombák sarjadtak ki a szennyből a falangisták. Először is azok csatlakoztak a falanxhoz, akik revolverrel a kezükben akarták kielégíteni személyi bosszúvágyukat, törleszteni adósságukat, elintézni piszkos szerelmi ügyeket, így akartak eleget tenni hatalomvágyukban fogamzott ocsmány törekvéseiknek, mindannak, ami — adott körülmények között — a legkegyetlenebb és legelvetemültebb gonosztevőt faragja a kispolgARBól. De nagyon hamar eljött a félelem, a büntudat ideje, a tengernyi bűn, a kiontott véráradat, a mindegyre növekvő hullahegyek vészterhes viharral, megsemmisítéssel fenyegették a kék ingbe öltözött, pirossapkás, vértől mocskos szörnyetegeket. — A halottak egyre szaporodó hadseregének toborzóit, Torquemada inkvizitorainak tehetséges tanítványait eszevesztett félelem fogta el, a hullákból emelt hegyek ormairól pedig egyre

több, nagyobb, fényesebb villám cikázott át a sötétségen, mind nagyobb fényt árasztott az elnyomatás éjszakájába.

A vér és a világoosság haláltáncát egy szemvillanásnyi időre Spanyolország, minden szabadságszerető spanyol édesanyjának rémitő sikoltása torpantotta meg: egyik legkedvesebb gyermeke, lelkétől lelkedzett fia, a spanyol nép nagy költője: Federico Garcia Lorca is a halottak közé, a halottak élére került. De csak egy pillanatra szakadt meg a fény sugárzása és a harcos, szabad Spanyolország ettől a percről fogva még keményebben markolta a puska tusát.

Talán valamelyik nyirkos, homályos pincében, talán egy elhagyott utcán, de legvalószínűbb, hogy a hazafiak vérével öntözött országúton fúrta át a gyilkos golyó Federico Garcia Lorca szép, okos, gondolkozó fejét.

A falangisták maguk is megrettenetek tettük következményeitől, később »tévedéssel« akarták igazolni bűnüket »véletlen balesetnek« akarták feltüntetni gyilkos tettüket, sőt odáig merészkedtek, hogy 1944-ben kiadták Federico Garcia Lorca verseinek »gyűjteményét«, amelyet azokból a versekből tákoltak össze, amelyek semmiképpen sem adják a nagy spanyol költő-vértanú igazi képét. Ez a kiadvány még a költő meggyilkolásánál is alávalóbb gaztett, ezzel a körettel Federico Garcia Lorca szellemét, igazi énjét, becsületét akarták sírbakaparni, a halott halhatatlant akarták a falangista »költők«, az élve is halottak temetőrákába lökni.

Megölték a testét, el akarták pusztítani forradalmár lelkét is. Kitérőttek azokat a verseit, amelyek a harc és az ellenállás nyelvén beszélnek, el-sikkasztották azokat a költeményeit, amelyek a járomba fogott, földre-taposott, de mégis harcos spanyol néphez szólnak. — Hamisítottak, csaltak, hazudtak, a legocsmányabb bünt követték el, tervszerűen azt domborították ki, ami Garcia költészetében csak forma vagy éppen pillanatnyi tévedés, s elsinkóftáltak azokat a verseket, amelyek a spanyol nép harcias, meg nem alkuvó lelkének kifejezői voltak.

A spanyol nép azonban ismeri Federico Garcia Lorcát, ismeri verseit, amelyek a foggal-körömmel is a sza-

badságért harcoló nép fájdmát, küzdelmét, kiontott vérét öröklitik meg. A nép ismeri költőjét és azt is tudja, hogy Federico Garcia Lorca a népért halt meg, a nép harcának győzelméért választotta a testi halált a lelki megsemmisülés, az élve eltemetés helyett. Meghalt, mert szerette népét, éppen ezért örökké él.

Federico Garcia Lorca útját azóta már sokan követték. Meghaltak, elesetek, mert azt akarják, hogy népük éljen.

R. N.

JUGOSZLÁV NÉPMŰVÉSZETI KIALLÍTÁS NORVÉGIÁBAN

Oslóban, Norvégia fővárosában jól sikerült kiállításon mutatták be a jugoszláv népművészet alkotásait. — A norvég közönségnek alkalma volt gyönyörködni a horvátországi és boszniai parasztasszonyok háziszóttas, gazdagon hímzett ruháiban, a szarajevói tyulimekben, fafaragványokban és más népművészeti remekekben. Különösen nagy érdeklődést és tetszést váltottak ki a filigrán ezüstmunkák.

A kiállítást több mint hetvenezer ember tekintette meg és a kiállítás rendezősege igen sok levelet kapott az ország minden tájáról, a levelek írói azt kérték, hogy a kiállítást Norvégia több városában rendezzék meg, hogy az egész norvég nép gyönyörködhessen a jugoszláv népművészet alkotásaiban.

ÚJ MACEDÓN FILMEK

A Macedón népköztársaság filmgyártó vállalata, a Vardár-film négy riport film felvételeit kezdte meg. A »Vardár folyó völgyében« című film a szocializmus építését mutatja be Macedóniának ebben a részében. A »Lazaropolye« a legjobb termelő parasztszövetkezet fejlődéséről számol be. A macedón gyapottermelők harcát a magasabb terméshozamért a »Pamut« című film tolmácsolja, amelynek felvételeit a Gradosorci községben lévő »Micsurin« szövetkezetben készítik el.

A felsorolt rövid filmeknél kívül megkezdtek egy egész műsort betöltő film felvételeit is. Ennek a címe: »A népi állam öt esztendeje«.